

ALLAH'IN SEVDİĞİ VE SEVMEDİĞİ AMELLER*

*Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.*

*Rabbi'srah lî sadrî, ve yessir lî emrî, va'hlül
ukdeten min lisânî, yefkahû kavlî, ve üfevidu
emrî ila'llâhi, inna'llâhe basîrun bi'l- ibâd...*

*El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtü
ve's-selâmü alâ hayri halkihî muhammedin ve
âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi- ihsânin ilâ
yevmi'd-dîn...*

*Emmâ ba'dü fa'lemû eyyühe'l-ihvân feinne
efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh, ve efdale'l-hedyi
hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi
ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ,
ve külle muhdesin bid'ah, ve külle bid'atin
dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-
nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasili ile'n-
nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû
kâl:*

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

سَبِّحِ اللَّهَ مِائَةً تَسْبِيحَةً فَإِنَّهَا تَعْدِلُ لَكَ مِائَةَ
رَقَبَةٍ تُعْتِقِيهَا مِنْ وَلَدِ إِسْمَاعِيلَ وَاحْمَدِي اللَّهَ
مِائَةَ تَحْمِيدَةٍ فَإِنَّهَا تَعْدِلُ لَكَ مِائَةَ فَرَسٍ مُسْرَجَةٍ
مُلْجَمَةٍ تَحْمِلِينَ عَلَيْهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَكَبْرِي اللَّهَ
مِائَةَ تَكْبِيرَةٍ فَإِنَّهَا تَعْدِلُ لَكَ مِائَةَ بَدَنَةٍ مُقَلَّدَةٍ
مُتَقَبَّلَةٍ وَهَلَلِي اللَّهَ مِائَةَ تَهْلِيلَةٍ فَإِنَّهَا تَمْلَأُ مَا بَيْنَ
السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَلَا يُرْفَعُ يَوْمَئِذٍ لِأَحَدٍ عَمَلٌ
أَفْضَلُ مِنْهَا إِلَّا أَنْ يَأْتِيَ بِمِثْلِ مَا أَتَيْتَ

(حم . ك . طب . هب . عن أم هانئ)

RE. 295/13 (*Sebbihi'llâhe miete tesbîhah, feinnehâ ta'dülü leki miete rakabetin tu'tikîhâ min veledi ismâîl...*) *Îlâ âhiri'l-hadîs.*

Muhterem müslümanlar!

Üstâzımız Gümüşhaneli Ahmed Ziyâeddin Efendi Hazretleri'nin cem eylemiş olduğu *Râmûzü'l-Ehâdis* isimli hadis kitabından hadisleri okumağa devam edeceğiz

Dersimize başlamadan önce, evvelâ Peygamberimiz Muhammed-i Mustafâ SAS Efendimiz Hazretleri'nin ruhu için, sonra cümle enbiyânın, evliyânın, asfiyânın ruhları için, sâdâtımızın, meşâyihimizin ruhları için, bu eserin içindeki hadis-i şerîflerin bize

kadar gelmesinde emeği geçmiş olan ruvâtın, ravilerin ve ulemânın ruhları için, eserin müellifinin, hocalarının ve talebelerinin ve yakınlarının ruhları için ve uzaktan yakınd an bu hadis-i şerîfleri dinlemek üzere řu meclise teşrif eden siz müslüman kardeşlerimizin cümle geçmişlerinin ruhları için bir Fâtihâ, üç İhlâs-ı şerîf hediye edelim...

.....

a. Bazı Tesbihlerin Faziletleri

Baş tarafını okuduğum hadis-i şerifte Peygamber SAS Efendimiz tesbihlerin faziletleri hakkında bizi irşâd ediyor. Bu hadis-i şerifi Ümm-ü Hânî RA rivâyet eylemiş. Raviyesi o... Ümm- ü Hânî Hazretleri, Hazret-i Ali KV Hazretleri'nin kız kard eşidir. Bu hadis-i şerifi Peygamber SAS Efendimiz'in irad buyurmasınının sebebini şöyle anlatıyor:

قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ كَبُرْتُ سِنِّي وَرَقَّ عَظْمِي

فَدُلَّنِي عَلَى عَمَلٍ يُدْخِلُنِي الْجَنَّةَ

(Kultü: Yâ rasûla'llâh! Kebüret sinnî) “Bir gün dedim ki: ‘Ey Allah’ın elçisi, ey Allah’ın Rasûlü, yaşım büyüdü, ihtiyarladım; (ve rakka azmî) kemiklerim ihtiyarlıktan eridi, inceldi. (Fedüllenî a lâ amelin yüdhilni’l-cenneh) Bana bir amel, yapılacak bir iş tavsiye eyle, ben onu yaptığım zaman o amel beni cennete soksun.

Be nim cennete girmeme sebep olacak bir şeyi, bana tavsiye buyur yâ Rasûlallah!’ dedim. Onun üzerine, Peygamber SAS Efendimiz bu tavsiyede bulundu.”

Bakalım bu tavsiye ne imiş:¹

سَبَّحَى اللّٰهُ مِائَةً تَسْبِيحَةً فَإِنَّهَا تَعْدِلُ لَكَ مِائَةَ
رَقَبَةٍ تُعْتِقِيهَا مِنْ وِلْدِ إِسْمَاعِيلَ وَاحْمَدَى اللّٰهُ
مِائَةَ تَحْمِيدَةٍ فَإِنَّهَا تَعْدِلُ لَكَ مِائَةَ فَرَسٍ مُّسْرَجَةٍ
مُلْجَمَةٍ تَحْمِلِينَ عَلَيْهَا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ وَكَبْرَى اللّٰهُ
مِائَةَ تَكْبِيرَةٍ فَإِنَّهَا تَعْدِلُ لَكَ مِائَةَ بَدَنَةٍ مُّقْلَدَةٍ
مُتَقَبَّلَةٍ وَهَلَلِي اللّٰهُ مِائَةَ تَهْلِيلَةٍ فَإِنَّهَا تَمْلَأُ مَا بَيْنَ
السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَلَا يُرْفَعُ يَوْمَئِذٍ لِأَحَدٍ عَمَلٌ
أَفْضَلُ مِنْهَا إِلَّا أَنْ يَأْتِيَ بِمِثْلِ مَا أَتَيْتَ

(حم.ك.ك.طب.هب.عن أم هانئ)

¹ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V I, s.344, no:26956; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.695, no:1893; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXIV, s.414, no:1008; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.288, no:4223; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.V I, s.49, no:29385; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.432, no:621; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V I, s.211, no:10680; Mizzî, *Tehzibü'l-Kemâl*, c.XXV I, s.121, no:5468; Ümm-ü Hânî RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.X, s.108, no:16867; *Kenzü'l-Ummâl*, c.II, s.200, no:3450;

Câmiü'l-Ehâdîs, c.XIII, s.236, no:13012.

RE. 295/13 (*Sebbihi'llâhe miete tesbîhatin*)
“Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne yüz defa tesbih eylersin.” *Tesbih* demek, *Sübhàna'llàh* demek. *Sübhàne rabbiye'l-azîm*, *Sübhàne rabbiye'l- a'lâ*, *Sübhàna'llàh*, *Sübhàna'llàhi* ve *bi-hamdihî*... İçinde

Sübhàna'llàh sözü geçen sözlerin hepsi –uzun cümle, kısa cümle– birer tesbihtir.

Mânâsını geçen hafta kısaca anlatmıştık ki, yine tekrar edelim:

“–Yâ Rabbi, sen her türlü noksandan münezzehsin! Her vasfın en kâmil, en tam... Senin noksanın, kusurun, eksiğin yok; yaptığın işlerin hepsi çok güzel! Her şey en güzel, en olgun, en yüksek, en çok derecede sende mevcut yâ Rabbi!” demek.

Yâni, “Sende hiç bir kusur görmek mümkün değil, hiç bir eksiklik görmek mümkün değil. Seni her türlü noksandan, eksiklikten, hatadan, kusurdan, kudretsizlikten, güçsüzlükten, bilmezlikten tenzih eylerim; sen böyle şeylerden berî ve münezzehsin yâ Rabbi!” demek.

Bu kısa cümle, bu kadar güzel mânâları ihtiva ediyor. Tabii, dillerin bir özelliği bu... Her dilin kendine göre tabirleri var. Nasıl bizde de bazen bir küçücük söz, büyük mânâlar ihtiva eder. Bazen bir atasözünün, bir halk tabirinin bir iki kelimesi, satırlarla, sayfalarla söylenecek sözü bize anlatıyor, bitiyor iş. *Sübhàna'llàh* da böyle güzel bir şey.

İşte, “İhtiyarladım, artık kemiklerim inceldi; bana, beni cennete sokacak bir amel öğret!” dediği zaman Peygamber Efendimiz o akrabası olan, amcazâdesi olan, Hazret-i Ali Efendimiz’in ablası olan Ümm-ü Hânî’ye demiş ki:

1. (*Sebbihi’llahe miete tesbîhatin*) “Yüz defa tesbih çekersin. Yâni, ‘Sübhâna’llâh, Sübhâna’llâh, Sübhâna’llâh...’ diye yüz defa söylersin. (*Feinnehâ*) Zira bu tesbih, (*ta’dülü leki miete rakabetin tu’tikîhâ min veledi ismâîl*) senin için Hazret-i İsmâîl’in soyundan, onun evlâdından yüz tane köleyi âzâd etmek kadar sevap kazandırır.”

Hazret-i İsmâîl, Hazret-i İbrâhim AS’ın mâlûm, meşhur oğlu ve peygamberlerden. Ne kadar itaat, ne kadar güzel huy sahibi ki , babası İbrâhim AS:

“—Oğulcuğum! Rüyada seni kesiyor gördüm. Seni kestiğimi gördüm. Rüyamda bana böyle bildirdiler.” dediği zaman;

يَا أَبَتِ افْعَلْ مَا تُؤْمَرُ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنْ

الصَّابِرِينَ

(الصفات: ۱۰۲)

(*Yâ ebeti’f’al mâ tü’merü*) “Ey babacığım emrolunduğunşeyiyap! Yâni, kesmengerekiyorsa, kes! (*Setecidunî inşâa’llâhu mine’s-sâbirîn*) İnşâallah sen beni sabredicilerden göreceksin. Sabredeceğim, sana itiraz etmeyeceğim.

Yâni feryâd ü figan da etmeyeceğim, karşı da gelmeyeceğim.” (Saffât, 37/102) diyor.

İtaate bak! Allah-u Teâlâ Hazretleri karşısında can neymiş, boyun veriyor yâni. “Babacığım, nasıl emrolunmuşsan öyle yap! Vur boynuma bıçağı!” diyor yâni. Öyle bir zât-ı celîl.

Tabii, Peygamber Efendimiz’in dedelerinden. Peygamber Efendimiz Hazret-i İsmâil AS’ın soyundan geldi. Onun için, Kurban Bayramı’nda kurban kesiyoruz ya biz, işte o zamandan töre olmuş. Allah-u Teâlâ Hazretleri imtihan ediyor. Kesmeğe kalkıştı, ötekisi itaat etti, berikisi kesmeğe kalktı. Şu itaatin yüksekliğine bak ki, Allah-u Teâlâ Hazretleri emrediyor, sevgili oğlunu kesiyor.

Tabii, onun da nice nice hikmetleri var. Hazret-i İsmâil AS öyle kıymetliydi ki, sonradan doğdu, sonradan oldu, çocuğu olmadı İbrâhim AS’ın. Olmadı olmadı, ondan sonra oldu. Uzun hikâyeler... Öyle kıymetli oğul...

Allah-u Teâlâ Hazretleri kendi sevgisinin önüne hiç bir sevginin geçmesini istemez. Sadece Allah-u Teâlâ Hazretleri sevilecek. İmtihan ediyor:

“—Bakalım bu Hazret-i İsmâil doğdu, Hazret-i İbrâhim AS ona çok büyük sevgi duyuyor, itaatkâr, tertemiz bir genç, yavru. Bakalım, bu evlâdından da vaz geçecek mi benim için?”

İmtihanın büyüklüğüne bak! Allah korusun, yâni insanlar çok zayıf mahlûklarız. Küçük küçük imtihanlar olur malımızdan, hastalık olur, malımıza bazı hastalıklar gelir, başımıza bazı sıkıntılar gelir. Bazı insanlar feryâd ü figân ediyor,

hemen isyana yöneliyor. Halbuki sabredecek. Bak, peygamberler Allah'ın en sevgili kulları olduğu halde nasıl imtihanlar geçiriyorlar. Ondan büyük oluyor onlar. O imtihanlara karşı takındıkları tavırların büyüklüğünden, büyük insan oluyorlar. İnsan durup dururken büyük insan olmaz.

Hazret-i İbrâhim AS misafir olmadan sofraya oturmazmış. Allah sevgisinden, Allah korkusundan gözü daima yaşlıymış. Çok âh u figân eden, gözü yaşlı, rakîk, hassas, zarif, nazik bir kimseymiş.

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَأَوَّاهٌ حَلِيمٌ

(التوبة: ١١٤)

(*Inne ibrâhîme leevvâhün halîm*) [Muhakkak ki İbrâhim AS çok tazarru ve niyaz eden, çok yumuşak huylu, ezaya karşı sabırlı, halim bir kimse idi.] (Tevbe, 9/114) buyruluyor.

İbrâhim AS; davası için o da canını feda etti, ateşe atılmağa râzı oldu, o da ateşlerden döndü. Ateşe yaktırmadı Allah-u Te àlâ Hazretleri İbrâhim AS'ı.

Onun da nice imtihanları var. Koca bir şehir bir tarafa, İbrâhim AS bir tarafa. Ailesi puta tapıyor, ötekiler, çevresindeki yakınları, halk, ahali, hepsi puta tapıyor... O tapmadı puta. Putlara boyun eğmedi. Uzun mücadeleler sonunda, onlar bir gün şehirden uzaklaştığı zaman puthanelerine girdi, hepsinin putlarını parçaladı. Baltayı da götürdü büyük putun başına astı.

Döndüler, geldiler, baktılar ki putlar perişan olmuş. Kim yaptı bunu?

قَالُوا مَنْ فَعَلَ هَذَا بِالْهَتِنَا إِنَّهُ لَمِنَ الظَّالِمِينَ

(الأنبياء: ٥٩)

(*Kàlû men feale hâzâ bi-âlihetinâ*) “Bizim putlarımıza, bizim tapındığımız mâbudlara, ilâhlara bu işi kim yaptı? (*Innehû lemîne'z-zàlimîn.*) Muhakkak o, zalimlerden biridir.” dediler.” (Enbiyâ, 21/59)

قَالُوا سَمِعْنَا فَتًى يذُكُرُهُمْ يُقَالُ لَهُ إِبْرَاهِيمُ

(الأنبياء: ٦٠)

(*Kàlû semi'nâ feten yezkürühüm yukàlü lehû ibrâhîm*) [Bir kısmı: “Bunları diline dolayan bir genç duyduk; kendisine İbrâhim denilirmiş.” dediler.] “İbrâhim denilen bir yiğit delikanlı var, o hep aleyhinde konuşup duruyordu, yapsa yapsa o yapmıştır.” (Enbiyâ, 21/60) dediler. *Feten*, *fetâ*, yiğit, delikanlı.

قَالُوا فَأْتُوا بِهِ عَلَى أَعْيُنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ

(الأنبياء: ٦١)

(*Kàlû fe'tû bihî alâ a'yüni'n-nâsi leallehüm yeşhedûn*) “O halde onu insanların gözleri önüne getirin! Olur ki, onlar da aleyhinde şâhitlik ederler.” dediler

Getirdiler, insanların huzurunda sorguya çektiler:

قَالُوا أَنْتَ فَعَلْتَ هَذَا بِالْهَتِنَا يَا إِبْرَاهِيمُ

(الأنبياء: ٦٢)

(Kâlû e ente fealte hâzâ bi-âlihedinâ ya ibrâhîm) “‘Ey İbrâhîm, bunu sen mi yaptın bizim putlarımıza?’ dediler.” (Enbiyâ, 21/62)

قَالَ بَلْ فَعَلَهُ كَبِيرُهُمْ هَذَا فَاسْأَلُوهُمْ إِنْ كَانُوا

يَنْطِقُونَ

(الأنبياء: ٦٢)

(Kâle bel fealehû kebîruhüm hâzâ fe’s’elûhüm in kânû yantıkùn.) “‘Belki de şu büyükleri yapmıştır; sorun onlara, eğer konuşurlarsa, söylesinler.’ dedi.” (Enbiyâ, 21/63)

Dediler ki:

لَقَدْ عَلِمْتَمَا هَؤُلَاءِ يَنْطِقُونَ

(الأنبياء: ٦٥)

(Lekad alimte mâ hâülâi yantıkùn) “‘Biliyorsun ki, konuşmaz bunlar.’” (Enbiyâ, 21/65)

قَالَ أَفَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا

وَلَا يَضُرُّكُمْ

(الأنبياء: ٦٦)

(Kâle efeta’büdûne min dûni’llâhi mâ lâ yenfauküm şey’en ve lâ yedurruküm) “‘İbrâhîm AS: ‘Öyleyse, Allah’ı bırakıp da, size hiç bir fayda ve zarar vermeyen bir şeye hâla tapacak mısınız?’ dedi.” (Enbiyâ, 21/66)

“—E madem konuşmaz, madem kendisini müdafaa edemez, madem başına gelen zararı def edemez, kendisine bir fayda sağlayamaz; ne diye taparsınız be adamlar?” demek istedi.

Tabii, cevap yok... Böyle makul söze cevap mı olur? Cevap yok. Cevap olmayınca ne olur? O zaman zorbalık olur. Mantık bittiği yerde, karşı tarafın karşısında mağlup olursa, o zaman hasım başlar kaba kuvvete, zorbalığa...

قَالُوا حَرِّقُوهُ وَانصُرُوا آلِهَتَكُمْ إِن كُنْتُمْ فَاعِلِينَ

(الأنبياء: ٦٨)

(*Kâlû harrikühü ve'nsurû âliheteküm in küntüm fâilîn*) “Haydi bakalım, iş yapacaksanız bunu yakın da, mâbudlarınıza yardım edin!” dediler.” (Enbiyâ, 21/68)

Ama Allah, ateşin de sahibi, her şeyin sahibi; ateşe yaktırmadı İbrâhim AS'ı.

يَانَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ

(الأنبياء: ٦٩)

(*Yâ nâru kûnî berden ve selâmen alâ ibrâhim*) “İbrâhim AS için soğuk ol, selâmetlik ol ey ateş!” (Enbiyâ, 21/69) dedi.

Nasıl şekilde olduysa... Bir arkadaşımız var mühendis, izah ediyor, diyor ki:

“—Böyle dağlar gibi odunları birden tutuşturursan, dumanı çöker. Dumanı çöktüğü zaman, oksijensizlikten ateş yanmaz, böylece kurtulur.” filan ama...

Nasıl kurtulursa kurtulsun. Biz onun inceliğini, teferruatını bilmiyoruz. O kadar ateşi yaktılar, mancınıklarla attılar ama Allah-u Teâlâ Hazretleri yaktırmadı işte... İbrâhim AS'ı kurtardı. Ne tice itibariyle mühim olan o. Sevdiği kulunu nasıl korudu, kurtardı. Bak, o da canını ortaya koyarak, Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne bağlılığını gösteriyor.

Halîlu'llah, Allah'ın samimi dostu mânâsına. Halîl, samimi dost demek. İbrâhim AS'ın vasfı *Halîlu'llah*. İsmâil AS'ın vasfı *Zebîhu'llah*. O da Allah'ın kurbanı. O da kurban olacaktı ya, sonradan Allah-u Teâlâ Hazretleri izin vermedi.

Bir kitapta okudum, rivayete göre melekler sormuşlar İbrâhim AS hakkında:

“—Yâ Rabbi! Neden bu zâtı kendine halîl ittihaz eyledin; neden samimi dost eyledin bu kimseyi?”

“—Gidin, sorun bakalım!” demiş.

Melekler insan suretine girmişler, gitmişler İbrâhim AS sürüleri otlatmaktaymış ama o kadar çok sürüsü varmış... İşte uzun uzun tasvir ediliyor kitapta.

“—Bunlar kimin?” diye soruyorlar İbrâhim AS'a.

“—Allah'ın ama ben bekçisiyim. Sen 'Allah' de, sana üçte birini vereyim!” diyor.

“—Allah...” diyor,

“—Üçte birini bağışladım. Bir daha 'Allah...' dersen üçte birini daha veririm!” diyor.

Koca sürüler. Böyle her tarafı, dağı taşı tutmuş sürüler... Bir kere daha, “Allah...” diyor,

“—Öteki üçte birini de verdim. Bir kere daha derseni hepsini, tamamını veririm.” diyor.

Bir kere daha “Allah...” diyor. O zaman:

“—Bütün sürüleri, hepsini sana verdim. Bir daha ‘Allah...’ derseni, kendimi de sana bağışlarım, ben de senin kölen olurum.” diyor.

Melekler geliyorlar:

“—Yâ Rabbi! Dostunmuş hakikaten... Neden dostun olduğunu anladık.” diyorlar.

İşte İsmâil AS, böyle bir babanın oğlu ve kıymetli bir zât. İsmâil AS’ın evlâdı da öyle kıymetli. Çünkü, Peygamber SAS Efendimiz gelecek o sülâleden. Öyle kıymetli bir sülâle... O sülâleden olan bir insan, herhangi bir şekilde bir yere köle olduysa, onun o kölelikten kurtarılması daha kıymetli bir şey oluyor. Lalettayin bir insan değil.

“—Allah yanında makbul olan bir aileden, asaletli bir aileden yüz tane köleyi azad etmiş gibi sana sevap verilir.” diyor Ümmü Hânî RA’ya Peygamber Efendimiz.

2. (*Va’hmedi’llâhe miete tahmîdetin*) “Allah-u Teâlâ Hazretleri’ne yüz defa da hamd eyle.” *El-hamdü lillâh* demek. *El-hamdü lillâh*’ın mânâsını da geçen hafta söylemiştik ki:

“—Yâ Rabbi! Her türlü övgüler, medihler, senâlar sana lâyıktır, sana şâyestedir, sana râcîdir, sana gider. Ben neyi methetsem hâlikı sensin, sonunda seni methetmiş olurum. Her şey, her türlü övmeler sana lâyıktır.” demek hamd.

Sübhan olunca Allah, noksandan münezzehe olunca elbette hamd de edilecek kendisine. Çünkü kusursuz olan, her bakımdan antam olan methedilir. “Yüz defa da hamd et Allah’a...” diye tavsiye ediyor.

(*Feinnehâ ta’dilü leki miete feresin müserreceten mülcemeten tahmilîne aleyhâ fi sebili’llâh*) “Allah yolunda cihad etmek üzere üzerine bindiğin dizginlenmiş, eğilenmiş yüz tane ata bedeldir bu hamdler.”

Allah yolunda insanın harb malzemesi, cihad malzemesi hazırlaması, savaşmaya hazır malzeme... At o zaman en kıymetli şey. Yâni, bu günün artık tankı mı diyelim, o kadar önemli bir şey. Atlı oldu mu insan, hem de böyle eğilenmiş, dizginlenmiş, harbe hazırlanmış oldu mu, gayet kıymetli oluyor. “Harpte kullanmak üzere hazırlanmış yüz tane at yerine geçer, senin bu yüz defa hamd etmen.” diyor.

Devam ediyor:

3. (*Ve kebbiri’llâhe miete tekbîretin*) “Allah-u Teâlâ Hazretleri’ne yüz defa tekbir getir.” *Tekbir* de *Allâhu ekber* demek. *Allâhu ekber*’in mânâsı da, “Allah-u Teâlâ Hazretleri sonsuz azamet, celâl, kibriyâ sahibi” demek. Yâni, “Sonsuz derecede ulu ve büyük zât-ı celîl” demek. *Allâhu ekber* demek, “Allah-u Teâlâ Hazretleri hiç bir şeyle mukayese edilemeyecek kadar azamet sahibidir, uludur, yücedir, yüksektir, büyüktür.” demek.

“—Böyle yüz defa *Allâhu ekber* dersen, (*feinnehâ ta’dilü leki*) bu senin için muadil olur; (*miete bedenetin mukalledetin mütekabbeletin*)

boyunlarına süsler takılmış ve makbul, Allah tarafından kabul olunmuş yüz tane kurbanlığa muadildir senin bu *Allàhu ekber* demen.”

4. (*Ve hellili'llâhe miete tehlîletin*) “Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne yüz defa da tehlîl getir.” *Tehlîl* de, *Lâ ilâhe illa'llah* demek. “Allah'tan başka mâbud yok, tapılacak, sevilecek, gönül bağlanacak, ibadet edilecek varlık yok; sadece Allah-u Teâlâ Hazretleri var.” demek.

“—Bunu da yüz defa söylersen, (*feinnehâ temleu mâ beyne'ssemâi ve'l-ard*) bu semâ ile arzın arasını doldurur. O kad ar azametli, o kadar sevap bakımından yüksektir ki, semâ ile arzın arasını doldurur bunun sevabı.”

(*Ve lâ yurfeu yevme izin li-ehadin amelün efdalü minhâ ilâ en ye'tiye bi-misli mâ eteyti*) “Ve o gün...” Hangi gün kastediliyor? Kıyamet günü... “İnsanların hesaplarının görüldüğü, amellerinin tartıldığı, muhasebelerinin yapıldığı, bahtiyarların cennete, mücrimlerin kusurluların, suçluların, kabahatlıların cehenneme sevk edildiği o gün, hiç bir kimse için daha faziletli bir amel yükseltilmez, getirilmez o mizanın olduğu yere; (*illâ en ye'tiy e bi- misli mâ eteyti*) ancak senin yaptığın gibi yapanın durumu müstesna...”

Yâni, “Senin yaptığın şeyi aynen yapmışsa ne âlâ; yapmamışsa bu kadar, bunun derecesine yükselecek bir şeyi kimse yapamamış olur. Mizanda en çok ağır çekecek bir ibadettir.” diye Peygamber ASS Efendimiz böyle tavsiye buyurmuş.

Bu hadis-i şeriften neler çıkıyor, hangi dersler çıkıyor? Aklımızın aldığı kadarıyla izah edelim. Bizim bugün Türkiye’imizde çok akıllı insanlar var. Serâpâ, baştan tırnağa kadar akıl kesilmişler.

“—Ne lüzum var fazla tesbih çekmeğe, fazla *Allah* demeğe, fazla *Lâ ilâhe illa’llah* demeğe...” diyorlar.

Lüzumsuzmuş... Bak Rasûlüllah SAS Efendimiz ne diyor. Onların kulağına küpe olsun. Yâni zikri, fikri, tesbihi, tekbiri, tehlili küçümseyen, önemsemeyenler var. Bu hadis-i şerif sahih bir hadis-i şeriftir, sağlam bir hadis-i şeriftir. Bak sevgili akrabasından, sevdiği bir kimseye Peygamber Efendimiz neler tavsiye ediyor.

Sonra mübarek, sen her namazın arkasından, “*Sübhana’llâh, El-hamdü li’llâh, Allâhu ekber*” demiyor musun da, böyle geçiyorsun zikrin tesbihin aleyhine?

Hem de din namına... Hani dinsiz bir insan bunların lüzumu yok dese... Kâfir, kâfircik, akli ermiyor ki, elbette böyle diyecek. İnsan makul karşılar ama hem namaz kılıyor, hem de biraz Arapça vs. filân da biliyor... Efendim bunlara lüzum yok diyor. Böyle hadis-i şerifleri görmez mi, görünce ibret almaz mı? Bak Peygamber SAS Efendimiz bunları böyle tavsiye buyurmuş.

Demek ki insan, her gün yüz defa *Sübhana’llâh* dese, yüzde fa *El-hamdü li’llâh* dese, yüz defa *Allâhu ekber* dese, yüz defa *Lâ ilahe illa’llah* dese... Bir rivayette de:

وَلَبَّى اللّٰهُ مِائَةَ تَلْبِيَةٍ

(*Ve lebbi'llâhe miete telbiyetin*) “Yüz defa da Allah’a telbiye getir!” diyor. *Telbiye* de hacca gidenlerin bildiği bir ibaredir:

لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ

إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ

(*Lebbeyk, allâhümme lebbeyk, lebbeyke lâ şerike leke lebbeyk, inne'l-hamde ve'n-ni'mete leke ve'l-mülk, lâ şerike lek*) diye, bütün hacılar buradan yola çıktığı andan, oraya varıncaya kadar her vadiye inişte, her yokuşu çıkışta, her toplulukla karşılaştıkça bu sözleri söylerler.

“—Yâ Rabbi! Ben senin emrindeyim, senin fermânının karşısında el pençe divan durmuşum, bel bağlamışım. Sen emir buyur, ben senin emrini yerine getirmeğe âmâdeyim!” mânâsına geliyor.

Bunu da ilave etmiş. Bir rivayette de bu varmış. Yâni, bunları böyle söylerse insan demek ki çok büyük ecirlere mazhar oluyor. Onun için, Allah-u Teâlâ Hazretleri’ni zikretmeyi, tesbih, tahmid etmeyi, tekbir getirmeyi, *Lâ ilâhe illa'llah demeyi*, Allah demeyi kimse hor görmesin, küçük görmesin.

b. İlmî Kimden Aldığınıza Dikkat Edin!

Geçen gün, elime bir el yazması kitabın fotoğrafları geçti. Kırk tane hadis toplamış, hepsini de âlimâne bir şekilde izah etmiş. Hepsini de Allah-u Teâlâ Hazretleri’ni zikretmenin, Peygamber SAS Efendimiz tarafından nasıl tavsiye edildiğini, ne kadar mühim olduğunu, ne kadar büyük neticeler hasıl ettiğini, ne kadar büyük sevaplar kazandırdığını ifade ediyor.

Peygamber ASS Efendimiz diyor ki:²

إِنَّ هَذَا الْعِلْمَ دِينٌ فَانظُرُوا عَمَّنْ تَأْخُذُونَهُ

(أبو نصر السجزي في الإبانة، وقال: غريب؛ والديلمي، ك. عن أبي هريرة)

(*Inne hâze'l-ilmü dînün, fe'nzurû ammen te'huzûnehû*) “Muhakkak ki, bu ilim dindir; onun için, ilmi kimden aldığınıza bakın!”

Onun için, bilgiyi kimden aldığınıza bakın! Size bir laf söylediği zaman birisi, neye dayanarak söylüyor? Bu hususta konuşmağa hakkı, salâhiyeti var mı, mesleği müsait mi, bilgisi müsait mi, takvâsı müsait mi, ard niyeti yok mu; hakikati mi söylüyor, yoksa kandırmağa mı çalışıyor, buna dikkat edin! Çünkü Allah'ın hikmeti, imtihan dünyası olduğu için çatlak ses de çıkıyor, doğru ses de çıkıyor, eğri sözde çıkıyor, yalan da çıkıyor, doğru da çıkıyor... Kendini bilen de söylüyor bilmeyen de söylüyor. O halde bize ne düşünüyor? Allah'a sığınıp Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne iltica edip, hakkı çok titiz bir şekilde aramak, her şeyin aslını sormak, her şeyin kaynağını öğrenip, dinî bilgilerimizi hadis-i şerife, ayet-i kerimeye dayandırmak. Hurafeye dayandırmamak, onun bunun ileri geri sözüne dayandırmamak;

² İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.V , s.334, no:26636; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l- Evliyâ*, c.II, s.278; İbn-i Sa'd, *Tabâkât*, c.V II, s.194; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, V , s.352; Muhammed ibn-i Sîrîn Rh.A'ten.

Lafız farkıyla: Müslim, *Sahîh*, c.I, s.12; Dârimî, *Sünen*, c.I, s.125, no:429; Tirmizî, *Şemâil-i Muhammediyye*, c.I, s.355, no:417; Muhammed ibn-i Sîrîn Rh.A'ten.

Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXV I, s.438; Cürcânî, *Târih-i Cürcân*, c.I, s.473, no:944; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.436, no:29273 ve s.451, no:29316, *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.301, no:796.

Kur'an-ı Kerim'i öğrenmek, hadis-i şerifi öğrenmek.

Aksi takdirde yanıltırlar, şaşırtırlar, kendi nursuzluklarından bize de şuursuzluk akseder; Allah korusun... Bir sohbetine oturursun, üç gün kendini toparlayamazsın. Kırkgün toparlayamazsın kendini... Öyle uğursuz insanlar var ki, oturursun, karşısında biraz oturduğun zaman kırk gün ağzının tadı gider. Uğursuzluğu seni tesiri altına alır.

Onun için, büyüklerimiz demişler ki:

“—Gâfil insanlardan aslandan kaçır gibi kaç!”

Yâni dervişlerine, müridlerine böyle tavsiyede bulunmuşlar. Uyanık insanın yanına git, alim insanın yanına git, Allah'tan korkan insanın yanına git; ağzından yağ bal akan, ilim saçılan, etrafa nur saçan insanın yanına git!

Gâfilin, cahilin yanına gidersen; kömürcü dükkânına, de mirci dükkânına giden insana ne olur? Üstüne ocaktan bir kömür veya demir parçası sıçrar, yakar. Orada olacağı odur. İls pas olur.

Bembeyaz elbiseleri giydin, gittin kömürcünün dükkânına, nalbantın dükkânına... Elbet kirlenir bir yerinden, ne kadar sakınsan. Zaten oranın havasının o kömür dumanı senin üstüne başına yapışır.

Diğer hadise geçmeden önce, burada bir şeye işaret etmişim, onu da size izah edeyim. Tahmin ediyorum ilginizi çekecek bir şey:

Bazı hadis-i şeriflerde Peygamber SAS Efendimiz miktar söylemiş. Meselâ otuz üç *Sübhâna'llah* de... Otuz üç *El-hamdü li'llâh* de demiş. Bu rakamdan biraz fazla yaparsam ne olur acaba?

Bu *Hatm-i Hâcegân* var mâlûm; yedi Fatıha, yüz *salevât-ı şerîfe*, yetmiş dokuz *Elem neşrah leke*, bin bir *İhlâs-ı Şerîf*, yedi *Fatıha*, yüz *salevât-ı şerîfe*... Bu da öyle. Daha başka tavsiyeleri de var Peygamber Efendimiz'in. Adet zikrettiği zaman durum ne olur? Burada iki çeşit kanaati Gümüşhaneli Rh.A zikretmiş:

Bazı alimler demişler ki:

“—Nasıl her anahtar her kapıyı açmazsa, ille dişlerinin sayısı uyması lâzım, girintisi çıkıntısı uyması lâzım geliyorsa, ne demişse Rasûlüllah Efendimiz o rakam aynen tatbik edilmeli ki, o açılsın.”

Yâni, anahtarın kilide uyduğu gibi. Böyle benzetme yapmış. Hoşuma gitti benim. Miftah gibidir, anahtar gibidir, ancak o adede çok riâyet edilmesi lâzım demiş.

Bir kısım ulemâ da demiş ki:

“—O miktarı yaptıktan sonra, aynı cinsten olan fazlalık ziyan etmez. Çünkü hayır değil mi söylenen sözler? Hayır. Eh o hayır birazcık daha fazla olurse, asıl yapılması gereken rakam tamamlandığı için, üstündeki de onun fazileti olur, ilavesi olur, ziyan etmez.” demiş.

Ve diyor ki: (*Ve hüve'l-esahhu*) “Daha sahih olan kanaat budur.

Yâni, doğru olan kanaat budur.” diyor.

Demek ki, insan öyle rakam zikredilmiş olan zikirlerde, tesbihatta bu rakamları tutturmağa çalışmalı ama fazla olursa ziyan etmez dedikleri daha sahihtir ulemânın. Bunu da bilgi olarak size nakletmiş olalım.

c. Lânete Uğrayan Yedi Kimse

Diğer hadis-i şerifte Peygamber ASS Efendimiz buyuruyor:³

سَبْعَةٌ لَعْنَتُهُمْ وَكُلُّ نَبِيٍّ مُجَابٍ الزَّائِدُ فِي كِتَابِ
اللَّهِ وَالْمُكَذِّبُ بِقَدْرِ اللَّهِ وَالْمُسْتَحِلُّ حُرْمَةَ اللَّهِ
وَالْمُسْتَحِلُّ مِنْ عِثْرَتِي مَا حَرَّمَ اللَّهُ وَالتَّارِكُ
لِسُنَّتِي وَالْمُسْتَأْثِرُ بِالْفَيْءِ وَالْمُتَجَبِّرُ بِسُلْطَانِهِ
لِيُعِزَّ مَنْ أَدَلَ اللَّهُ وَيُذِلَّ مَنْ أَعَزَّ اللَّهُ

(طب. عن عمرو ابن شعيب اليفاعي)

RE. 296/1 (Seb'atün) “Yedi tip, yedi sınıf, yedi tür insan vardır. Yedi vasfa sahip. (*Leantühüm ve küllü nebiyyin mücâbin*) Hem ben onlara lânet ederim, benim lânetim onlara gider, yapışır; he m de duası makbul olan her peygamber ona lânet eder. Duası müstecâb olan, icâbet bulan her peygamber onlara lânet etmiştir, ben de onlara lânet ettim, lânet ederim.”

³ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XV II, s.43, no:89; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.I, s.425, no:821; Ebû Nuaym, *Ma'rifetü's-Sahabe*, c.XIV , s.354, no:4569; Amr ibn-i Şuayb el-Yâfiî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV I, s.128, no:44038; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIII, s.240, no:13020.

Kim bunlar? Şimdi demek ki Allah'ın sevmediği insanlar sıralanacak bu hadis-i şerifte. Hep güzel şeyleri söylemek iyi de o zaman kötülükleri insan nereden öğrenecek? Kötülükleri de bilelim ki yapmayalım. İyilikleri bildik, yapıyoruz. Kötülükleri de bilelim, yapmamak için bilelim. Çünkü bir söz var ki:

مَنْ لَمْ يَعْرِفِ الشَّرَّ يَقَعْ فِيهِ

(*Men lem ya'rifi'ş-şerre yakaa fîhi*) “Kim şerri bilmezse, düşer onun içine...” Yolun üzerine bir tuzak kurulmuşsa, üstü güzelce kapatılmışsa; veyahut bir tarlaya mayın döşetilmişse, insan oradan bilmeden geçerse ne olur? Düşer veya patlar. Onun için, şerri de bilmek lâzım! Burada şerhleri anlatıyor Peygamber Efendimiz. Allah cümlemizi bu şerhli vasıflardan, sıfatlardan korusun, uzak eylesin...

1. (*Ez-zâidü fî kitâbi'llah*) “Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin kitabına ilave yapan.”

Lanete mâruz kalan insanların bir tanesi, Allahu Teâlâ hazretlerinin kitabına ilave yapanlardır.

O vahiydir, Allah-u Teâlâ tarafından peygamberine gönderilmiştir. Ona herhangi bir şekilde, herhangi bir kimse ilave yaparsa, o mel'undur. Allah'ın lânetine uğramıştır, Peygamber Efendimiz lânet etmiştir. Eski, duası makbul peygamberler de lânet etmişlerdir.

E böyle şey olmuş mu? Olmuş. Bizden önceki ümmetlerin kitapları maalesef değişikliklere uğramış. Tahrif deniliyor onlara. Tahrifâta uğramış, değiştirmelere uğramış.

Üçleme... Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne hâşâ şerik koşuyorlar, üçlüyorlar. Hazret-i İsa'yı da mâbud yapıyorlar, Rûhu'l-Kudüs'ü de hatta Meryem Validemiz'i de böyle beşer olduğu halde mâbud diye söylüyorlar.

Tabii, bu aslında var mıydı? Yoktu. Sonradan sokulmuş şey. Hattâ Allah-u Teâlâ Hazretleri İsa AS'a:

أَأَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَأُمَّيَ إِلَهَيْنِ مِنْ دُونِ اللَّهِ

(المائدة: ١١٦)

(*E ente kulte li'n-nâsi'ttehizûnî ve ümmiye ilâheyne min dûni'llâh*) “ ‘Beni ve anamı, Allah'tan başka iki mâbud ittihaz edin, put ittihaz edin de, geçin karşıma tapının!’ diye sen mi söyledin kullara?” (Mâide, 5/116) diye soracak kıyamet gününde.

Diyecek ki:

سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقِّ
إِنْ كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ

(المائدة: ١١٦)

(*Sübhanêke mâ yekûnü lî en ekûle mâ leyse lî bi-hakkın*) “Yâ Rabbi, seni tesbih ederim, sen her türlü ayıptan, eksiklikten, noksanlıktan münezzehsin. Hakkım olmayan şeyi söylemek bana yakışmaz. (*İn küntü kultühû fekad alimtehû*) Eğer ben onu söylemiş olsaydım muhakkak senin malumundu o, bilirdin. Ben böyle bir şey söylemedim. Sen bana ne emreylediyse onu söyledim.” (Mâide, 5/116) diyecek.

Yâni, şimdiki İncillerin muharref olduğuna delil, işaret bunlar.

Demek ki, bir kimse de —Peygamber Efendimiz'in zamanından beri el-hamdü lillâh böyle bir şey olmamış ama— Kur'an'a bir şey ilave etse, veyahut bir şey eksiltse; o zaman o da mel'un olacaktı. Ama Allah-u Teâlâ Hazretleri...

El-hamdü lillâh, bizim kitabımız aynen Rasûlüllah SAS Efendimiz'in zamanındaki gibi, bu güne kadar gelmiştir. Ozamandan Kur'an-ı Kerim'ler var elimizde. O zamanda yazılmış.

Hazret-i Ali RA'ın yazmış olduğu Kur'an-ı Kerim, el-hamdü lillâh bizim Topkapı Sarayı Müzesi'nde, onun imzasıyla duruyor. Hazret-i Ali Efendimiz'in imzasıyla. Bazı alevi vatandaşlar var, “Kur'an-ı Kerim değiştirilmiştir.” diye onların arasına yanlış bir kanaat, propaganda sokmuşlar din düşmanları... Hazret-i Ali Efendimiz'in —onların sevdikleri kimse— imzasını taşıyan, o nun tarafından yazılmış Kur'an-ı Kerim var Emânât-ı Mukaddese Dairesi'nde.

Birincisi, Allah'ın kitabına ilâve yapan kimse mel'undur.

2. İkincisi: *(Ve'l-mükezzibü bi-kaderi'llâh)* “Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin kaderini yalanlayanlar. Kadere inanmayanlar... Kadere inanmayanlar da lanetlenmiştir.” Evvelce de Peygamber Efendimiz, “Ben de onlara lanet ettim.” diyor.

Kader nedir? Bu ilm-i Kelam'da fevkalâde mühim bir meseledir kader, kadere iman. Bizim amentümüzün içinde ne diyoruz:

أَمَنْتُ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ وَبِالْقَدْرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى
وَالْبَعْثُ بَعْدَ الْمَوْتِ حَقٌّ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

(Âmentü bi'llâhi ve melâiketihî ve kütübihî ve
rusulihî ve'l- yevmi'l-âhiri, ve bi'l-kaderi hayrihî
ve şerrihî mina'llâhi teâlâ, ve'l- ba'sü ba'de'l-
mevti hakkun, eşhedü en lâ ilâhe illa'llâh ve
eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlüh)

[Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe, kadere, hayır ve şerrin Allah'tan geldiğine inandım. Öldükten sonra dirilmek haktır. Şehadet ederim ki, Allah'tan başka ilâh yoktur ve şehadet ederim ki Muhammed SAS Allah'ın kulu ve rasûlüdür.] diye, kadere de iman ettiğimizi beyan ediyoruz.

Kader mevzuunda, çeşitli tesirler ile insanlar çeşitli fikirler ileri sürmüşlerdir. Yanlış yanlış sözler ileri sürmüşlerdir. Kı saca söylemek gerekirse bir kısmı demiştir ki:

“—Allah-u Teâlâ Hazretleri hiç bir şey takdir etmemiştir, her şey insanın kendisinin elinden öyle çıkar.”

İşte bunlar kaderi inkâr edenler. Bu tabii, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin şanına yakışmayan bir şey.

Allah-u Teâlâ Hazretleri her şeyi takdir etmiştir:

وَلَا رَطْبٌ وَلَا يَابِسٌ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ

(الأنعام: ٥٩)

(*Ve lâ ratbin ve lâ yâbisin illâ fî kitâbin mübîn*) [Yaş ve kuru ne varsa, hepsi apaçık bir kitaptadır.] (En'am, 6/59) buyurmuştur. Hepsi malumdur, hepsi takdir edilmiştir. Allah-u Teâlâ Hazretleri'dir hepsinin halıkı ve takdir edicisidir.

Bir kısmı da:

“—Allah-u Teâlâ Hazretleri her şeyi takdir etmiştir, bizim hiç yapacağımız bir şey yok. Ben günah işliyorsam bile, Allah takdir ettiği için yapıyorum.” filan gibi birtakım yanlış kanaatlere sürüklenmiştir.

Bu da yanlıştır. Çünkü hadis-i şeriflerle, ayet-i kerimelerle, Kur'an-ı Kerim'in manasıyla yanlıştır.

Bu ilm-i kelâm kitaplarımızda çok güzel ulemâmımız tesbit etmişler. Allah-u Teâlâ Hazretleri kula bir cüz'î seçme hakkı, ihtiyâr hakkı vermiştir. Kul o seçmesiyle, ihtiyârıyla azabı ve sevabı hak eder, istihkak kesb eder. Kesbi vardır kulun. O kesbden dolayı hiç kimse kaçamaz. İnsanlar cezayı ve mükâfatı hak ediyorlar. Cennet ve cehennemi kendileri yaptıkları amelleriyle kazanıyorlar. Bu hususta da bazıları ifrata gitmiştir.

Kadere inanmak lâzım! Kadere inanmak dinimizin esaslarından ve kaderi inkâr eden kimseye Peygamber Efendimiz lânet ettiğini bildiriyor.

3. (*Ve'l-müstahillü hurmeta'llâh*) “Allah’ın muhterem kıldığı şeyi hürmetsizlikle helâl sayanlar, orada hürmetsizlik yapmayı helâl sayanlar... Onlar da mel’undur.”

Allah’ın muhterem kıldığı şey nedir? Mekke-i Mükerreme ’dir, Kâbe-i Muazzama’dır diye açıklama geçiyor şerhte. Allah-u Te àlâ Hazretleri Mekke-i Mükerreme’yi, Beytullah’ı ve onun etrafındaki mıntıkayı Harem-i Şerif eylemiştir. Orada yasaklar vardır, o rada yapılmayacak şeyler vardır, oraya hürmet etmek gerekir. Oranın hürmetini çiğneyen kimse mel’undur. Allah-u Teâlâ Hazretleri orayı muhterem bir mıntıka kıldığı için, oranın şânına yakışmayacak, yasak olan şeyleri, hürmetsizlikleri yapan kimse, Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin lânetine müstahak olur, maruz kalır.

4. (*Ve'l-müstahillü min ıtretî*) “Benim sülâleme, şânına yakışmayan, (*mâ harrama'llâhu*) Allah’ın yasak ettiği şekilde lisânen veya fiilen tecavüzde bulunan, hakaret eden, saygısızlık gösteren kimseler. Onlara da ben lânet ederim ve her duası makbul peygamberler lânet eder.” buyuruyor.

O halde Peygamber Efendimiz’in sülâle-i tâhiresine hürmet etmek müslümanların vazifesidir. Biz her namazda, tahiyâtta Peygamber SAS Efendimiz’e ve onun mübarek sülâlesine dua ediyoruz:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ

(Allàhümme salli alâ seyyidinâ muhammedin, ve alâ âli seyyidinâ muhammed) Ne demek?

Âl-i Osman ne demek? Âl-i Selçuk ne demek? Âl-i Muhammed, Peygamber SAS Efendimiz'in sülâlesi. El-hamdü lillâh, onlar dünyanın her yerine İslâm'ın güzelliklerini nakletmişlerdir. Peygamber Efendimiz'in yolundan giderek İslâm'ın inceliklerini öğretmişlerdir. Onun için bizim dedelerimiz eskiden beri o sülâle-i tâhireye mensub kimselere çok güzel hürmet etmişlerdir. Onların kadr ü kıymetine riâyet etmiştir.

Bir hadis-i şerif daha var, onu da burada söylemeden geçmek doğru olmaz. Peygamber ASS Efendimiz buyuruyor ki:⁴

أَلُ مُحَمَّدٍ كُلُّ تَقِيٍّ

(طس. عق. ك. في تاريخه، ق. وضعفه عن أنس)

⁴ Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.338, no:3332; *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.199, no:318; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.152, no:2693; Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid*, c.II, s.217, no:1567; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.V I, s.146, no:512; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.418, no:1692; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.475, no:17946; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V II, s.41; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.177, no:5624; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.16, no:17; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.I, s.35, no:33.

RE: 4/9 (*Âlü muhammed külli takiyyin*)
“Muhammed’in âli, yâni benim soyum, her müttakî kimsedir. Dine sımsıkı sarılmış, takvâ ehli, benim yolumda yürüyen, Kur’an yolunda, hadis yolunda yürüyen her müttakî insan, iyi müslüman, ihlâslı, takvâ ehli müslüman benim soyumdandır.” diye Peygamber Efendimiz buyurmuş.

Demek ki sadece kan değil, aynı zamanda yol; Peygamber Efendimiz’in izinde gitmek.

5. (*Ve’t-târikü li-sünnetî*) “Ve onlardan birisi de benim sünnetimi terk eden kimsedir. Benim sünnetimi terk eden mel’undur.”

Sünnet bir yol demek. Yâni böyle takip edilen, hatt-ı harekât tarzı, yol. Peygamber Efendimiz’in bize çizdiği yol. Onun hayatı bizim için örnektir. Biz Peygamber SAS Efendimiz’i örnek alacağız. Bizim nümûne-i imtisâlimiz o... Ona bakarak, kendimizi o modele, o mükemmel zât-ı celîle uydurmağa çalışacağız. Onun yolunda gideceğiz, onun tavsiyesini tutacağız, onun hadis-i şeriflerine sımsıkı sarılacağız.

Onu terk eden, Peygamber Efendimiz’in yolunu bırakan da mel’undur. Peygamber Efendimiz’in yolu hadis-i şeriflerle tarif edilmiştir. Peygamber SAS Efendimiz’in hayatını okuyacağız, hadis-i şeriflerini okuyacağız; yolundan, izinden gideceğiz. Onu kendimize rehber ittihaz edeceğiz, onun peşinde giden, onun sünnetine sarılan *Livâü’l-Hamd*’i altında, *Havz-ı Kevser*’in başında onun beraberinde olacak, inşâallah!

“—Efendim biz o zamana yetişemedik de, böyle ahir zamana kaldık.”

Ne mutlu bizlere ki, bu zamanda yaşayan insanlara da çok müjdeler var. Peygamber ASS Efendimiz kendinden asırlarca sonra gelen kimselere kardeşlerim demiş, onları metheylemiş. Yâni, uzun asırlar geçtikten sonra onun yolunda yürüyen, onun sünnetine sarılan kimseleri metheylemiş, çok medh ü senâ etmiş. Ve başka hadis-i şerifler var ki:⁵

مَنْ تَمَسَّكَ بِسُنَّتِي عِنْدَ فَسَادِ أُمَّتِي فَلَهُ أَجْرُ مِائَةِ شَهِيدٍ

(الديلمى، وابن حجر، عد. عن ابن عباس)

(*Men temesseke bi-sünnetî inde fesâdi ümmetî, felehû ecru mieti şehîd*) “Ümmetimin fesada uğradığı bir zamanda, benim sünnet-i seniyyeme sımsıkı sarılan kimseye yüz şehid sevabı var.” buyruluyor. Allah bu sevabı, bu yolu, bu mertebeyi cümlemize ihsân eylesin...

Evet, zaman bozuldu, insanlar şaşırıldı, Allah’ı unuttular, dinden çıktılar, zevk ü safâ peşinde koşuyorlar, birbirlerini asıyorlar, kesiyorlar, öldürüyorlar, cana kıyıyorlar, mala hücum ediyorlar... İnsanlar azgınlığınca azgınlığınca. Yâ Rabbi sen bizi bu azgınlara uydurma! Bizi Peygamber SAS Efendimiz’in sünnet-i seniyyesinden kıl kadar ayırma yâ Rabbi!

⁵ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV , s.198, no:6608; İbn-i Hacer, *Lisânü'l- Mîzan*, c.II, s.246, no:1033; İbn-i Adiy, *Kâmil fî'd-Duafâ*, c.II, s.327; Beyhakî, *Zühdü'l-Kebîr*, c.I, s.221, no:217; Ebû Abdillâh ed-Dekkak, *Meclis fî Ru'yetu'llah*, c.I, s.218, no:503; Abdullâh ibn-i Abbas RA'dan.

6. (*Ve'l-müste'sirü bi'l-fey'i*) “Mel’unlardan birisi de müslümanların eline geçen paraları, kazançları, gelirleri kendisine mal eden komutan ve idareci, emir veyahut vali.”

Müslümanların başına idareci olarak geçmiş, onların başkanı. Harben müslümanlar kâfirlerle harb ederse, kâfirlerin mallarını alırlarsa, onlara ganimet deniliyor. Harb etmeden alınan gelirlere de fey adı veriliyor. Bu feyi kendisi – vergi yoluyla olsun, daha başka şekillerle olsun– kendi zimmetine geçiriyorsa, müslümanların malını kendisi kullanıyorsa, kendisi istifade ediyorsa, bu da mel’undur.

O halde amme hizmeti gören müslümanların başındaki kimseler bu noktaya çok dikkat etmelidirler. Müslümanların âmmesi için olan o varidâtı, o gelirleri onların hizmetine tahsis etmeleri lâzım. Kendileri köşkler, saraylar yapıp da zevk ü safâ süsünler diye değil bu paralar. İslâm’ın, o zavalı müslümanların, açın, yoksulun, yetimin, dulun hakkı var orada. İnsan oradan bir kuruluş zimmetine geçirse, onun hesabını ödeyemez. Çünkü bütün hak sahipleri, hepsi dizilir mahşer yerinde karşısına. Demek ki o da mel’undur. Suiistimal ediyor, zimmetine geçiriyor yâni.

7. (*Ve'l-mütekebbiru bi-sultânihi, li-yuizze men ezella'llâh, ve yüzille men eazza'llâh*) Mel’unlardan yedincisi de, “Bir kabadayı, zorba kimse ki, elindeki güç kuvvet sayesinde Allah’ın hor, zelil kıldığı kimseleri yükseltmeğe; Allah’ın aziz, şerefli, yüksek kılmış olduğu kimseleri de alçaltmağa çalışıyor. Zorba bir adam; Allah’ın

sevdiği kullarını alçaltmağa çalışıyor, Allah'ın sevmediği insanları yükseltmeğe çalışıyor. Bu da mel'undur.”

Allah'ın sevdiği kimseler kimlerdir? Allah'a itaat eden, Rasûlüllah'a itaat eden, Allah yolunda yürüyen, müslümanlara faydalı olan kimselerdir. Allah'ın sevmediği kimseler kimlerdir?

Mücrimlerdir, günahkârlardır, hak yiyicilerdir, zulmedicilerdir, Allah'ın kullarına ezâ cefâ eden kimselerdir. Onların hor olması lâzım; iyi insanların aziz ve şerefli olması lâzım, yüksek olması lâzım!

Allah'ın itibar vererek, sevap vaad ederek, pâye vererek yükselttiği kimseleri hor kılmağa çalışan; Allah'ın alçalttığı alçak, günahkâr, mücrim kimseleri de yükseltmeğe çalışan zorba, kuvvet sahibi insan, elindeki gücü kuvveti ona kullanan; o da mel'undur.

O halde bundan ne ders çıkıyor? Bundan şu ders çıkıyor ki: İnsanın elinde bir parça güç kuvvet varsa, onu Allah'ın istediği istikamette kullansın; ters istikamette kullanmasın! Şu kâinâtın nizâmını tersine çalıştırmağa harcamasın. Allah'ın rızasına uygun, Kur'an'ın, hadis-i şerifin ahkâmına uygun tarzda hareket etsin. İyiyi desteklesin, güzeli desteklesin, hayırlıyı desteklesin de, her yerde hayır galip olsun.

Çünkü şerli insan başa geçti mi... Hani, “Çingeneye pâye verseler, önce babasını asar.” diye bir atasözü var. Kötü insan ne yaptığını

bilmez. Yâni, kötü insana pâyeye verilirse, iktidar verilirse; para, güç, kuvvet, mevki, makam, salâhiyet verilirse; kötü olduğu için iyiyi bilemez. Zevki yok, terazisi bozuk, yanlış iş yapar ve memleketi fesada götürür.

Onun için, meselâ Osman Gazi'nin vasiyeti hatırıma geldi, öleceği zaman oğluna vasiyet etmiş, diyor ki:

“—Evladım! Etrafında iyi kimseleri topla, iyi kimselere devlet hizmeti ver; Allah'a isyan eden günahkâr, mücrim, sahtekâr insanlara pâyeye verme! Çünkü, onların eğer vefâsı olsa, kendilerini yaratan Mevlâlarına itaat ederlerdi, onun sözünü dinlerlerdi. Allah'ı dinlemeyene, Allah'a itaat etmeyene sen pâyeye verme, yanında bulundurma onu; iyi kimseleri bulundur!” diyor nasihatinde.

Sonra:

“—Ulemâyâ hürmet et, izzet et, onlara iltifat eyle, bağışlarda bulun! Dünyanın her yerindeki alim kimseler senin memleketine koşup gelsinler. Burada ilmin kadri kıymeti biliniyor diye gelsinler, o memlekete yığılsınlar. Alimlere böyle itibar et.” diye bu hadis-i şerifte işaret edilen istikamette vasiyet ediyor.

Demek ki, bir daha kısaca söylemek gerekirse, makbul olmayan insanlar, Allah'ın Rasûlü'nün lanetine uğrayan kimseler:

1. Allah'ın kitabına ilaveler yapan, Allah'ın kitabını tahrif edenler.

2. Ondan sonra Allah'ın kaderini inkâr edenler.
3. Mekke-i Mükerreme'nin hürmetini ihlal edenler.
4. Peygamberimizin sülale-i tâhiresine saygısızlık edenler.
5. Peygamber SAS Efendimiz'in sünnet-i seniyyesini terk edenler, onu hor görüp bırakanlar, o yolda gitmeyenler, Peygamber Efendimiz'in yolundan başka yola gidenler.
6. Müslümanların âmmesine ait olan gelirleri kendi şahsî çıkarlarını kullananlar, zimmetlerine geçirenler.
7. Elinde bulunan gücü, kuvveti, saltanatı, imkânı Allah'ın hor kıldığını yükseltmeğe, Allah'ın şerefli kıldığını alçaltmağa harcayanlar, ters istikamette harcayan zorba takımı.

d. Allah'ın Sevmediği Yedi Kimse

Bir hadis-i şerif daha var, bu da yine Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin sevmediği insanları anlatıyor. Peygamber ASS Efendimiz bu hadis-i şerifinde de buyurmuş ki:⁶

⁶ Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV , s.378, no:5470; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.332, no:3497; İbn-i Hacer, *Tahlîsu'l-Hayr*, c.III, s.188, no:1545; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV I, s.129, no:44040; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.447, no:1462;

Câmiü'l-Ehâdîs, c.XIII, s.239, no:13019.

سَبْعَةٌ لَا يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ،
وَلَا يَجْمَعُهُمْ مَعَ الْعَالَمِينَ، يُدْخِلُهُمُ النَّارَ أَوَّلَ
الدَّاحِلِينَ إِلَّا أَنْ يَتُوبُوا، إِلَّا أَنْ يَتُوبُوا إِلَّا أَنْ
يَتُوبُوا فَمَنْ تَابَ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِ النَّاكِحُ يَدُهُ
وَالْفَاعِلُ وَالْمَفْعُولُ بِهِ وَمُدْمِنُ الْخَمْرِ وَالضَّارِبُ
أَبُوَيْهِ حَتَّى يَسْتَغِيثَا وَالْمُوذَى جِيرَانِهِ حَتَّى
يَلْعَنُوهُ وَالنَّاكِحُ حَلِيلَةَ جَارِهِ

(الحسن بن عرفة فى جزئه، هب. عن أنس)

RE. 296/2 (Seb'atün) “Yedi sınıf insan vardır, yedi çeşit insan vardır ki, (*lâ yenzuru'llâhu ileyhim yevme'l-kıyâmeti*) kıyamet gününde Allah-u Teâlâ Hazretleri onlara nazar eylemez, onlara bakmaz. Onların yüzlerine rahmet ve merhamet nazarıyla nazar etmez. Yâni onların işleri fenâdır.

(*Ve lâ yüzekkîhim*) Onları temizlemez, paklamaz, temize çıkarmaz, kurtarmaz. (*Ve lâ yecmauhüm mea'l-âlimîn*) Onları alimlerle bir araya getirmez.” Yâni, Allah'ın dininin kadr ü kıymetini bilip de, Allah'ın emirlerine uygun hareket edip de, cenneti hak etmiş kimselerle bir araya getirmez. İyi kimselerle bir araya getirmez.

(*Ve yüdhilühümü'n-nâra evvele'd-dâhilîn*)
“Ve cehenneme ilk girenlerle beraber onları
cehenneme atar. Yedi sınıf insan... (*illâ en
yetûbû, illâ en yetûbû, illâ en yetûbû...*) Üç
defa da diyor ki: “Tevbe ederlerse müstesna,
tevbe ederlerse müstesna, tevbe ederlerse
müstesna...”

Tevbe kapısını kapatmıyor. Tevbe ederse kul, ne
kadar çok günah işlerse işlesin korkmasın. Yâni
şundan korkmasın:

“—Allah beni artık affetmez! Ben o kadar berbat
bir insan oldum ki, benim tutulacak yanımla
kalmadı. Ben muhakkak cehennem ehliyim,
Allah beni affetmez. Bu kadar günah affedilir
mi?” deyip ümitsizliğe düşmesin.

Allah her günahı affeder. Tevbe ederse kul,
dönerse, Allah-u Teâlâ Hazretleri Tevvâbü'r-
Rahîm'dir, merhameti çoktur, tevbeleri çok çok
kabul edicidir, bağışlar.

Onun için şair ne demiş:

بازآ بازآ، هر آنچه هستی بازآ!

گر کافر و گبر و بتپرستی بازآ!

این درگه ما درگه نومیدی نیست؛

صد بار اگر توبه شکستی بازآ!

Bâz â bâz â, her ançı hestî bâz â!

Ger kâfir ü gebr u putperestî bâz â!

İn dergeh-i mâ dergeh-i nevmîdî nist;

Sad bâr eger tevbe şikestî bâz â!

Vaz geç, geri gel; ne olursan ol dön, geri gel!

Kâfir de olsan, ateşperest de olsan, putperest de olsan dön, bu hak yola gel!

Bu bizim dergâhımız ümitsizlik dergâhı değildir;

Yüz defa tevbeni bozmuş olsan bile dön, yine gel!

Yâni, doğru yola niyet ettiğin zaman, çekinme!
“Ben çok günahkâr bir insandım deme!” diyor.

Meşhur bir şiidir. Hani gazetelerde, radyolarda, televizyonlarda söylenir. Bu Farsça kıta Mevlânâ'nın değildir, Mevlânâ'nın türbesinde, duvarda yazılı bir levhadır bu. Daha önceki bir şairin⁷ sözüdür.

Tevbe şartını açık bırakıyor Peygamber Efendimiz. Tevbe etmeden ölürlerse, demek Allah-u Teâlâ Hazretleri bu kimseler rahmet nazarıyla bakmayacak, onları temizlemeyecek, paklamayacak, alimlerle beraber cem etmeyecek, haşır etme ye cek ve cehenneme ilk girenlerle beraber cehenneme sokacak.

⁷ Ebû Saîd-i Ebü'l-Hayr (967-1049).

Kimmiş bakalım bu bahtsız kimseler, zavallılar... Şimdi dinde tabii ayıp... Ayıp her yerde vardır da ama söylemesek o zaman günahın ne olduğu bilinmez. Meselâ, gusül icab ediyor diye söylemesek, birçok kimse gusletmeden dolaşır. Yâni, ibadeti de ibadet olmaz. Onun için ulemâ, yeri geldikçe söylemesi gereken şeyi utansa da, yüzü kızarsa da söyler. Peygamber ASS Efendimiz de söylemesi gerektiği zaman böyle söylemiş. Bu hadis-i şerifte de bakın buyuruyor ki:

النَّكَاحُ يَدُهُ

1. (*En-nâkihu yedehû*) “Eliyle nikâhlanan.” Yâni bundan kastedtiği, suiistimal eden... Yâni Allah-u Teâlâ Hazretleri erkeklere, kadınlara karşı alâka vermiş; kadınlara da erkeklere karşı alâka vermiş de onlar birbirleriyle Allah’ın emrettiği şekilde evlensinler, çoluk çocukları olsun, insan nesli devam etsin diye. Kanun böyle. Onun için, evlenmek Peygamber Efendimiz’in sünneti. Bu duygu olmasa evlenmek de olmaz. Allah insanların içine, teşvik edici olan bu sevgi duygusunu vermiş.

Fakat bunun kötüye kullanma şekilleri de var. Bu kötüye kullanıldığı zaman, Allah-u Teâlâ Hazretleri o kimselere nazar etmiyor kıyamet gününde. Cehenneme ilk defa giriyor. E şimdi bunu söylemek lâzım!

Demek ki insan, cinsî ihtiyacını eliyle tatmin etmeğe kalkarsa, o zaman o Allah’ın nazar etmediği, yüzüne bakmadığı, temizle -mediği, alimlerle haşr etmediği ve cehenneme ilk soktuğu kimselerden oluyor. Allah korusun...

Bunu söylemek lâzım! Utansa da insan söylemesi lâzım ki, yapmasınlar cahiller.

وَالْفَاعِلُ وَالْمَفْعُولُ بِهِ

2-3. (Ve'l-fâilü, ve'l-mef'ûlü bihî) Yine bu da utanacak söylenecek bir şey ki: Allah kadını erkek için, erkeği kadın için yaratmış ama, öyle sapıklar var ki erkek erkekle, kadın kadınla tatmin olma yolunu, sapık yolu benimsemişler. O yüzden Lût kavmi batmış, yere batırılmış.

Şimdi işte o işi yapan ve kendisi üzerinde bu iş yapılan kimse de... Birinciye *fâil* deniliyor, ikinciye *mef'ûlün bih* deniliyor. Yâni Lût kavminin amelini kendisi başkası üzerinde yapan ve kendi üzerinde yapılan bu bedbahtlar da, kötü kimseler de cehenneme ilk girecekler, Allah nazar etmeyecek onlara. Homoseksüel diyorlar şimdi batı tabiriyle... Aktif ve pasif homoseksüel demek.

وَمُدْمِنُ الْخَمْرِ

4. (Ve müdminü'l-hamri) “İçkiye idmanlı kimse.” İdman kelimesini biliriz, jimnastik mânâsına kullanıyoruz. *Müdminü'l-hamr* demek, içkiye idmanlı, yâni devam ediyor. İçki içmeyi adet, itiyat edinmiş kendisine, ayyaş demek yâni. İçkiye mübtelâ demek. İçkiye fena halde tutulmuş. Böyle bir kimse de, Allah tarafından rahmet nazarıyla muamele görmeyecek ve cehenneme ilk girecek. Hemen tevbekâr olmak lâzım.

Kaç oldu? (En-nâkihu yedehû) Eliyle o kötü işi yapan. Aktif- pasif homoseksüel; üç. (Ve müdminü'l-hamr) İçki içen, dört.

وَالضَّارِبُ أَبَوَيْهِ حَتَّى يَسْتَعِيثَا

5.(*Ve'd-dâribü ebeveyhi hattâ yesteğîsâ*)
“Bağırta bağırta, imdat istete istete, anasını babasını döven.”

Böyleleri var mı? Varmış. Allah korusun... İnsan meselâ, kö tü şeylere alıştı mı? Kumara alışıyor veyahut esrara alışıyor mu... O esrarı içme zamanı geldi mi, esrarı bulamadı mı, deli divane oluyormuş

“—Ver parayı!”

“—Para yok evlâdım!” filan dedi mi, artık bağırta bağırta dövdüklerini filan duyuyoruz.

Belki böyle esrarkeş filan olmasa bile, sırf terbiyesizliğinden de anasına babasına saygısızlık eden bahtsız kimseler vardır. Böyle ana-babasını döven de, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin rahmetine mazhar olmayacak ve cehenneme ilk gireceklerden olacak. Tevbe ederlerse müstesnâ tabii.

Ana babaya hürmet İslâm'ın en önemli emirlerinden biridir. Yâni anası babası insanın farz edelim başka dinden olsa, hristiyan olsa —rahmetli anam öyle derdi— kiliseye kadar götürmeyecek, çünkü kötü yere gidiyor. Ama kiliseye nasıl gitmişse gitmiş; gelirken sırtına alıp getirecek. Yâni, kötürümse sırtına alıp getirecek diye öyle söylerdi.

Ana-baba hürmeti bu kadar mühim. Ana-babaya hürmet hakkında pek çok hadis-i şerifler var. Ana da öyle, baba da öyle; kayın valide de öyle, kayınpeder de öyle... Onlar da aynı durumda.

وَالْمُؤْذَى جِرَانَهُ حَتَّى يَلْعَنُوهُ

6. Altıncısı. (Ve'l-mü'zî cîrânehû hattâ yel'anûhü) “Kendisine lanet ettirinceye kadar komşusuna ezâ cefâ eden.”

Komşuları illallah diyor, yâni Allah kahretsin diyor; bıkmışlar şerrinden. Böyle bir kimse... Demek ki, burada bir aşırılık var. Yâni fazlaca yaparı böyle olacak.

Tabii, komşuya hürmet etmek hakkında da o kadar çok hadis-i şerifler var ki, bir tanesini geçenlerde cuma gününde okumuştuk. Onu hatırlatayım. Peygamber ASS Efendimiz buyuruyor ki:⁸

مَا زَالَ جِبْرِيلُ يُوصِّيَنِي بِالْجَارِ حَتَّى ظَنَنْتُ أَنَّهُ
سَيُورَثُهُ

(م. د. ت. حم. ق. عن ابن عمر؛ حم. ق. عن عائشة)

(Mâ zâle cibrîl, yûsînî bi'l-câr, hattâ zanentü ennehû seyüverrisehû) “Cebrâil AS geldi bana, o kadar çok komşu haklarından bahsetti ki, o kadar çok komşuyu tavsiye etti ki, ‘Aman komşuya dikkat et, aman komşu hukukuna dikkat et!’ diye o kadar tavsiye etti ki, komşu komşuya varis olacak sandım.”

وَالنَّاكِحُ حَلِيلَةَ جَارِهِ

⁸ Buhârî, *Sahîh*, c.V , s.2239, no:5669; Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.2025, no:2625; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.360, no:13340; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

7. (*Ve'n-nâkihu halîlete cârihî*) Komşusunun helâli ile, yâni hanımı, karısı ile nikâhlanan.” Buradaki nikâhlanmaktan maksat, resmî nikâh değil, aradaki gayr-ı meşrû ilişki... Komşusu ya; bahçeye çıkarken bakıyor, şuradan bakıyor, buradan bakıyor.. Onunla işaretliyor, anlaşıyor, böylece kötü fiili beraber işliyorlar. Yâni –daha açık tabir ile söyleyelim ki, iş belli olsun– zina ediyorlar. Komşusunun helalliği ile zina eden kimse. Bu da böyle Allah'ın nazar etmeyeceği kimselerdendir.

Müslim, *Sahîh*, c.IV , s.2025, no:2624; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.760, no:5151; Tirmizî, *Sünen*, c.IV , s.332, no:1942; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1211, no:3673; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V I, s.187, no:25580; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.265, no:511; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.202, no:647; Ebû Ya'lâ, *Müsned*,

c.V III, s.65, no:4590; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.V , s.220, no:25416; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V II, s.84, no:9562; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V I, s.275, no:12389; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.III, s.1005, no:1745; ; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.396, no:2707; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Mekârim-i Ahlâk*, c.I, s.101, no:320; Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid*, c.II,s.190, no:1496; Hz. Aişe RA'dan.

Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.760, no:5152; Tirmizî, *Sünen*, c.IV , s.332, no:1943; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.38, no:2403; Bezzâr, *Müsned*, c.V I, s.371, no:2388; Dâra Kutnî, *İlel*, c.V III, s.231, no:1538; Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-As RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.445, no:9744; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.265, no:512; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.I, s.190, no:141; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.241, no:1586; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.81, no:624; Dâra Kutnî, *İlel*, c.V III, s.230, no:1538; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XV II, s.109; Ebû Hüreyre RA'dan.

Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.V III, s.822; Ebû Ümâme RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.V III, s.302, no:13541, 13542; *Kenzü'l-Ummâl*, c.IX, s.86, no:24878; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.1212, no:2215.

Komşunun tabii hakkı var. Onun için, komşunun karısına, kızına karşı da, insanın saygılı olmakta çok dikkatli olması lâzım!

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi her türlü kötü huydan, kötü amelden hıfz eylesin, korusun... Sàlih amellere muvaffak eylesin... Sevdiği huylarla huylandırırsın... Sevdiği yollarda yürütsün... Sevdiği amelleri işlemeğe muvaffak eylesin... Sevdiği hal üzere emaneti teslim edip, kendisine kavuşmayı nasib eylesin... Cennetiyle, cemâliyle müşerref eylesin...

Rasûlüllah SAS Efendimiz'in sünnet-i seniyyesine ittibâ ederek, onun sevgisini, şefaatinizi kazanıp onun *Livâü'l-Hamd*'i altında cem olmak, cennette ona komşu olmak, *Havz-ı Kevser*'inden içmek nimetini cümlemize ihsân eylesin...

Fâtiha-i Şerîfe mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

24. 05. 1981 - İskenderpaşa

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü